

Henkilökohtainen budjetointi

Avain kansalaisuuteen

Avain kansalaisuuteen: henkilökohtaisen budjetointimallin avulla osallisuutta, itsemääräämisoikeutta ja valinnanvapautta -kehittämishanke

Ohjausryhmän kokous

MUISTIO

Aika torstaina 8.3.2018 klo 10-12.
Paikka Tieteiden talo, Kirkkokatu 6, luokkatila 312.
Osallistujat

Paikalla Harju Riikka, Metropolia
Kaikko Kirsi, STM/hankkeen valvoja
Kukkaniemi Petteri, Kehitysvammaisten palvelusäätiö
Laasonen Kaisu, Saimaa AMK (etäyhteys)
Laine Terhi, Diak
Liukko Eeva, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos THL
Niskanen Tiina, Metropolia
Pehkonen-Elmi Tuula, Diak
Perälä Johanna, Sitra (etäyhteys)
Pösö Hanna, Vantaa
Pääskylä Esko, Kainuu (etäyhteys)
Rousu Sirkka, Metropolia AMK (esittelijä, siht.)
Saikko Mirja, Eksote
Taimi Kaisa, Tampere (etäyhteys)

Poissa

Hakkarainen Pirjo, Perhehoitoliitto ry
Heikkinen Outi, kehittäjäasiakas
Herranen-Haapaniemi Kati, STM/päärahoittaja
Kaisla Susanna, Apotti
Kirmanen Tiina, Eksote, ohjausryhmän puh.johtaja
Levonen Mari, Pori
Lehtinen Pauliina, Kasvatus- ja perheneuvontaliitto
Leppänen Leena, Helsingin Diakonissalaitos HDL
Nord Ulla, Me säätiö
Paasikoski Marika, Hämeenlinna
Pikkarainen Marita, Kainuu, ohjausryhmän varapuheenjohtaja
Suomen lastensuojelun avohuollon toimijat Sulat ry:n edustaja

1. Kokouksen avaus, todetaan läsnäolevat ja etäyhteydellä osallistuvat sekä asialista

- todettiin, että kummallakin ohjausryhmän puheenjohtajista on este, ja kokousasiat käsiteltiin projektipäällikön ohjauksessa
- varapuheenjohtaja Pikkarainen pystyy osallistumaan STM:n kanssa iltapäivällä toteutuvaan kokoukseen

2. **Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin** (16.11.2017: lähetetty aiemmin ja löytyy myös nettisivuiltamme <http://henkilo kohtainenbudjetointi.fi/hanke/ohjausryhma/> sekä työtilasta)

3. **Katsottiin tammikuun alussa julkaistu HB-piirrosvideo**

<https://www.youtube.com/watch?v=gqJfJrD-UVM&feature=youtu.be>

4. Henkilökohtaisen budjetoinnin tähänastisista kokemuksista

- keskusteltiin 31.1.2018 seminaarissa esiteltyjen esimerkkien ja pohdintojen perusteella: linkki seminaarin aineistoihin ja tallenteeseen <http://henkilokohtainenbudjetointi.fi/event/hb-seminaari-valituloksia-ja-jatkosuunnitelmia/>
 - pidettiin tärkeänä levittää kokemuksia ja tietoa
 - todettiin, että osa asiakkaista tarvitsee organisoitua lähitukea (muutakin kuin mitä omatyöntekijä pystyy toteuttamaan, tai läheiset)
 - myös neuvonta- ja ohjaustarpeen kasvu todennäköistä, esitellyissä esimerkeissä alkuvaiheessa tarvitaan enemmän aikaa, mutta asiakkuuden aikana on tarvittu vähemmän työntekijän aikaa
 - oppimisverkostoissa voidaan jakaa kokemuksia ja kehittää yhdessä
 - HB-toimintamalli näyttää soveltuvan erilaisille asiakastarpeille / kohderyhmille, myös niille, joilla ei vielä ole paljon palvelujen ja tuen tarvetta
 - Apotti-järjestelmässä normaalin asiakastyöprosessin osana voidaan dokumentoida asiakkaan palvelutarve, suunnitelma ja päätös, mutta esim. HB-kustannuslaskelman tekemiseen ei vielä toimintoa, esim. PSOP-palveluseteli- ja ostopalvelujärjestelmän kautta asiakas voi löytää/ostaa HB-budjetilla
- esiteltiin tulossa olevan ensimmäisen julkaisun sisältöä, julkaisu valmistuu huhti/toukokuun vaihteessa (esittely julkaisussa olevan tiivistelmän ja työtilassa olevan sisällysluettelon pohjalta)

5. Päivitetty rahoitushakemus jätetty helmikuu 2018

- projektipäällikkö esitteli keskeiset muutokset (erillinen liite)
- todettiin, että hankkeen kokonaisbudjetissa ostopalvelujen määrärahoja kohdennettu hiukan uudestaan, vuosien 2018-2019 osalta päivitetty projektisuunnitelma
- hakemus ja sen liitteet ovat google drive:n työtilan pääkansiossa: Hakemukset, sopimukset jne.
- todettiin, että Metropolian, Diakin, Saimaan osalta lisärahoituksen tarpeeseen ei olla kuitenkaan hakemassa kokonaisbudjetin kasvattamista, Kainuun osalta asia vielä valmistelussa.
- keskusteltu tarpeesta hakea hankkeen toteutukselle lisääaikaa, nykyinen kokonaisbudjetin puitteissa. Hankkeen asiakkuuksien lisäämiseksi on tarpeen saada lisääaikaa.

5. Tiedoksi: Ajalta 1.7.-31.12.2017 maksatushakemus ja seurantaraportti jätetty

- Projektipäällikkö esitteli budjettitoteutumat ja seurantaraportin keskeisen sisällön
- maksatushakemus ja seurantaraportti ovat työtilan pääkansiossa: Seuranta ja arviointi -> Hankkeen seuranta -> Maksatushakemukset maksatuskausittain

7. Tiedoksi: Viimeisin valinnanvapauslakiehdotus: HB:n sisältö säännöksissä

- todettiin, että hallitus on kokouspäivänä 8.3. jättänyt uuden esityksen saatuaan asiasta lainsäädännön arviointineuvoston lausunnon, sekä lausunnonantaneiden palautteet <http://alueuudistus.fi/lakiesitys-3-2018>
- todettiin, että HB:n säännöksiin ei juuri ole tullut muutoksia, asiasta keskustellaan enemmän iltapäivällä olevassa STM:n ja hankkeen tapaamisessa -> tämän kokousmuistion lopussa on tämän tapaamisen muistiinpanot.
- http://alueuudistus.fi/artikkeli/-/asset_publisher/10616/arviointineuvosto-luonnoksesta-laiksi-asiakkaan-valinnanvapaudesta-sosiaali-ja-terveyspalveluissa-arvioita-uudistukselle-asetettujen-tavoitteiden-saav -arviointineuvoston lausunto 16.2.2018 (koskien 22.1. jätettyä lakiversiota)

8. Yhteistyötarpeista muiden HB-kehittävien kanssa

- palvelusetelikokeilurahaa saaneet mm. hankkeessa mukana olevat Eksote, Kainuu ja Tampere, myös muilla alueilla meneillään HB-kokeiluja (esim. Siun sote): paikallinen yhteistyö käynnistynyt jo Eksotessa ja käynnistymässä myös Kainuussa, Tampereella kyse selvityshankkeesta maakunnassa
- valmisteilla olevat uuden lain mukaiset hakemukset (jätö 15.3.2018): jokainen maakunta on hakemassa, ja mm. Keski-Uudenmaan sote yhdessä Helsingin kaupungin kanssa on valmistellut koko Uttamaata koskevaa hakemusta
- sivuttiin myös digi-ratkaisujen tarvetta HB-prosessissa: valtakunnalliset ICT-ratkaisut eivät ole tulossa ensimmäisten joukossa vaan esim. suoravalinnan tarpeet ovat etusijalla. Paikallisesti käytössä olevat asiakastieto- ja muut järjestelmät: HB:n mahdollisesti edellyttämiin muutostarpeisiin reagoidaan paikallisesti.
- Hanke kehittää asiakaskäyttöliittymän protomallia yhdessä Kainuun ja Eksoten kanssa (Metropolian insinööriopiskelijoiden kanssa), Kainuussa myös laajemmin digikehittelyä HB-asiakkuuteen.

9. Seuraavat ohjausryhmän kokoukset 2018: kevät ja syksy

- todettiin, että keväälle ei ole tarvetta ohjausryhmän kokoukselle
- lähetetään ohjausryhmän jäsenille doodle-kysely alkusyksylle etsittävästä kokousajasta

Kokouksessa esitellyt aineistot: julkaisun tiivistelmä-liite ja uuden rahoitushakemuksen keskeiset muutokset esittelevä-liite.

Kokouksen esittelijä ja sihteeri (sekä vetäjä)

Sirkka Rousu

Tapaaminen hankkeen ja STM:n kanssa 8.3.2018 klo 13.30-15 STM:ssä (kutsu ja ohjelma löytyy muistion jälkeen)

Hankkeesta läsnä:

- Mirja Saikko, Eksote (pilotti)
- Tuula Pehkonen-Elmi, Diak (osatoteuttaja)
- Hanna Pösö, Vantaa (pilotti)
- Eeva Liukko, THL (ohjausryhmä)
- Petteri Kukkanieniemi, Kehitysvammaisten Palvelusäätiö (ohjausryhmä)
- Sirkka Rousu, Metropolia (päätoeuttaja)
- Marita Pikkarainen, Kainuun sote (ohjausryhmä), etäyhteydellä
- Esko Pääskylä, Kainuun sote (pilotti ja osatoteuttaja), etäyhteydellä

STM:stä läsnä:

- Maria Porko, valinnanvapauslain valmistelu
 - Vuokko Lehtimäki, Palvelut asiakaslähtöisiksi - kärkihanke/ palvelusetelihankkeet
 - Anne Whellams, sopimus- ja korvausmallit
 - Leea Rautanen-Muhli, palvelut-yksikkö, asiantuntija
 - Markku Heinimäki, ICT-valmistelu
 - Kirsi Kaikko, Avain kansalaisuuteen - henkilökoht.budjetointihankkeen valvoja
-

Tilaisuudessa STM:n edustajat esittelivät keskustellen

- 8.3.2018 annetun lain sisältöä erityisesti HB:n osalta, jossa lisätty perusteluja ja pieniä täsmennyksiä säännöksiin
- palveluntuottajien sopimus- ja korvausmalleja, jotka eivät ole velvoittavia, vaan tarjoavat esimerkkejä ja malliasiakirjoja
- maakunnan ohjauksvälineenä toimivan hallintopäätöksen sisältöä ja ehtoja palveluntuottajalle, minimiehdot rekisteröimättömälle tuottajalle ja rekisteröityneelle tuottajalle
- palveluntarpeen arvonmäärityksen vaihtoehtoja: Miten asiakkaan tarpeet muutetaan HB-budjetiksi? Näistä yksi on ns. liukumamalli, jossa luokiteltaisiin erilaisten asiakkaiden tarpeet ja toimintakyky, eri segmenteillä olisi erilaiset palveluhinnastot. Asiakkaan kaikkia palvelutarpeita ei ole tarpeen sisällyttää HB-budjettiin, osa voidaan järjestää esim. liikelaitoksen palveluna. Vaihtoehtoisia arvonmäärityksen malleja on esitelty mm. sote:n kokeiluhankkeiden kokouksessa, jossa liukumamalli saanut vastakaikua. Asiakkaan HB-budjetin tulee vastata kunkin asiakkaan tarpeisiin.
- uusia palvelusetelihankkeita käynnistynyt/käynnistymässä, joissa kokeillaan HB:ia, ja voidaan testata mm.liukumamallia, myös Eksote, Kainuun sote ja Tampere, jotka mukana myös Avain kansalaisuuteen -hankkeessa

Avain kansalaisuuteen - henkilökohtainen budjetointihanketta esiteltiin tulossa olevan julkaisun tiivistelmän avulla, hankkeen nettisivuilla mm. HB-piirrosvideo (2 min)

- käynnistymässä oppimisverkostot, tehdään yhteistyötä myös muiden kehittäjien kanssa, hanke tulee tuottamaan tietoa monista näkökulmista, myös opinnäytetöitä
- kustannus-vaikuttavuuden arvioimiseksi jäsennetään kustannusten laskentaa, joka joudutaan pitkälti tekemään nyt vielä käsin, muutoksia hyvinvoinnissa ja toimintakyvyssä mitataan kyselyin,

- jäsennetään ja kehitellään myös HB-tukihenkilötoimintaa, asiakkaat tarvitsevat myös muuta lähitukea kuin vain omatyöntekijän tai esim. läheisen,
- kehitetään myös asiakkaan ns. HB-käyttöliittymän protoa ja muita digiratkaisuja palvelujen valintaan, sekä yhteydenpitoon
- kyseessä myös organisaation toimintalogiikan ja toimintakulttuurin muutos, asiakkaan ja työntekijän rooleissa tapahtuu muutoksia, jotka vaativat paljon aikaa ja tukea, tarvitaan viestintää ja koulutusta, myös asiakkaille, muutos palvelukeskeisyydestä ratkaisukeskeisyyteen. HB voi olla asiakkaan elämässä myös muutostyökalu.
- HB-asiakaspalveluprosessissa asiakkaan omaarviointi keskeistä, asiakas työstää tarpeisiinsa vastaavaa tukisuunnitelmaa, jonka pohjalta rakentuu lain edellyttämä asiakassuunnitelma.

Yhteistyöstä jatkossa

- palvelusetelihankkeiden kanssa voidaan toimia yhteistyössä, esim. yhteisseminaarein ja oppimisverkostoissa kokemuksia vaihtaen
- hanke voi kommentoida palveluntuottaja-ehtoja ja palvelutarpeen arvonmäärityksen luonnoksia
- Maria Porko kertoi olevansa käytettävissä hankkeen koulutuksissa ja muissa kysymyksissä

Muistion laati Sirkka Rousu

Tapaamisen kutsu tässä

HENKILÖKOHTAINEN BUDJETOINTI - YHTEISTYÖKOKOUS

Aika 8.3.2018 klo 13.30 - 15.30

Paikka Sosiaali- ja terveysministeriön kokoushuone Innostamo, os. Meritullinkatu 8, Helsinki

Tavoite

Tapaamisen tavoitteena on mm.

- Tiedon välittäminen henkilökohtaiseen budjetointiin ja valinnanvapauteen liittyvistä kokeilu- ja kehittämishankkeista
- Avain kansalaisuuteen - henkilökohtainen budjetointihankkeen rooli mm. tiedon ja kokemusten tuottajana

Sisältö

1. Tilaisuuden avaus
Erytisiantuntija Kirsi Kaikko (hankkeen valvoja)
2. Valinnanvapauslainsäädäntö ja henkilökohtainen budjetointi pähkinänkuoressa
lainsäädännön esittelyn hallitussihteeri Maria Porko
3. Sopimus- ja korvausmallityö
Valmisteilla olevat mallidokumentit ja henkilökohtaisen budjetin korvausmalli
Erytisiantuntija Anne Whellams
4. Palvelusetelikokeilu
Hankepääällikkö Vuokko Lehtimäki, Palvelut asiakaslähtöisiksi –kärkihanke

5. Pohdintoja kokemuksista Avain kansalaisuuteen - henkilökohtainen budjetointihankkeessa
Projektipäällikkö Sirkka Rousu
6. Keskustelua
7. Tilaisuuden päätös

Jakelu

Avain -hanke: Sirkka Rousu, Tuula Pehkonen-Elmi, Marita Pikkarainen, Petteri Kukkanieni, Eeva Liukko, Hanna Pösö, Esko Pääskylä, Mirja Saikko

STM: Maria Porko, Vuokko Lehtimäki, Anne Whellams, Linda Soikkeli

Tiedoksi: STM: Kati Herranen-Haapaniemi, Kari Ilmonen, Tuija Kumpula